

ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಹೆಬ್ರ್
ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ
ಜೀವನಯಾನ

■ ನಟರಾಜ್ ಹುಲೈಯಾರ್
ಕಲೆ: ಎಡೋನ್‌ನೋ ಮೋನಪ್ಪೆ

ಭಿನ್ನಭೇದಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ; ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಅರೆಸ್ಟ್!

‘ಲೋಹಿಯಾ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೇಯ ಭಾಷೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?’

ಪಾಲೀಮೆಂಟನಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಜವಾದ ಆಡುಭಾವಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇತನುತ್ತಾನೆಹರು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರ ಇದು.

ಚೆಚ್ಚೆಗಳ ನಡುವೆ ಲೋಹಿಯಾ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ‘ಜಂತು’ (ಹುಳಿ), ‘ಶೊಂಬಿ’ (ಕಪಾಳ, ತಲೆಬುರುಡೆ), ‘ಜಹನ್ನಮ’ ಮೇ ಜಾಯೆ’ (ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಗಿಲಿ...). ಈ ಥರದ ಪದಗಳು ‘ಅನೋಪಾಲೀಮೆಂಟ್’ ಎಂದು ನೆಹರು ಆಕ್ಷೇತನಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದ್ದರು.

ಲೋಹಿಯಾ ಕೇಳಿದರು: ‘...ಗೋ ಟು ಹೆಲ್ಲೋ’ ಎಂಬ ಪದ ಅನೋಪಾಲೀಮೆಂಟರಿ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ, ‘ಜಹನ್ನಮ’ ಮೇ ಜಾಯೆ’ ಹೇಗೆ ಅನೋಪಾಲೀಮೆಂಟರಿ ಅಗುತ್ತದೆ?’

ಅಮೆರಿಕಾಗಳೇ ಜನಭಾವೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಚೆಲುವಳಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಭಾವಯೆ ಪರವಾಗಿದ್ದರು; ಅದನ್ನು ತಾವೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ‘ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರಾ’ ಸಾಬಾ’ ಎಂದಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಸಿದ್ದಿಮಿಡಿಗೊಂಡರು; ‘ನಿಮಗೆ ಮ್ಯಾಚೆಸ್ಟೇಚ್’ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?’ ಎಂದು ರೇಖಿದರು. ಆಗ ಲೋಹಿಯಾ ಹೇಳಿದರು: ‘ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನೆ ‘ಮ್ಯಾಚೆಸ್ಟೇಚ್’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ‘ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರಾ’ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.’ ಹಾಗೆಯೇ, ‘ರಿಪೋರ್ಟ್’ ಪದದ ಹಿಂದಿ ರೂಪವಾದ ‘ರಪಟ್’ ಪದವನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ‘ರಪಟ್ ಭೇಜೋನ್’ ಎಂದೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನೇಶ್ನಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜನರ ಭಾವಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಸ್ತರ್ ಅಗಿದ್ದರೆ, ತಾವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು; ಇದನ್ನೇಲ್ಲ ಪ್ರಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡದೆ

ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂದಿಯಾದಲ್ಲಿ ‘ಶುದ್ಧ ಭಾವೆ’ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯ ಜಾತಿ ಶೈಕ್ಷಿಕರಣವನ್ನು, ಒಂದೇ ಭಾವೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ನಡುವೆಯೇ ಹೇಳು ಕೇಳಿನ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ನಾಯಕನಾದವನು ಜನ ಭಾಷೆ, ಜನರ ಭಾಷೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ಮೂಲಕ

